

Posudek oponenta diplomové práce

Petr Spejchal: Strategie přežití během genocidy ve Rwandě 1994, Praha 2008, 140 stran rkp.

Genocida ve Rwandě se v devadesátých letech dvacátého století stala významným problémem mezinárodní politiky. Počáteční nečinnost mezinárodního společenství znovu otevřela otázky spojené s konfliktem tradiční koncepce státní suverenity a odpovědnosti mezinárodního společenství za respektování základních lidských práv všude ve světě. V případě Rwandy, ale i Balkánu, se ve druhé polovině 90. let nakonec podařilo v teorii a často i v praxi prosadit odpovědnost pachatelů zločinu genocidy před k tomu zvlášť vytvořenými mezinárodními soudními tribunály. Zřízení univerzálního soudu tohoto typu však stále naráží na odpor některých světových velmocí (např. USA).

Vzhledem k zájmu řady autorů odborné literatury o příčiny a průběh genocidy ve Rwandě se Petr Spejchal správně rozhodl přistoupit k této problematice méně obvyklým způsobem. Analyzuje reflexi masového vraždění oběťmi. Vzhledem ke komplikovanosti tématu však značný prostor ve své práci věnuje metodologii výzkumu, historickému kontextu událostí a analýze pojmu genocida.

S ohledem na rozsah událostí, dosavadní výsledky historického výzkumu apod. se Spejchal rozhodl využít kvalitativní metodu, velmi blízkou metodám oral history. Opíral se přitom o výpovědi svědků sebrané neziskovými organizacemi. Dále využil již vydané odborné práce, paměti, vydané prameny atp.

Jádrem Spejchalovy práce je čtvrtá kapitola, ve které hledá odpověď na badatelskou otázku „Jaké strategie přežití volili aktéři během masového zabíjení po 6. 4. 1994 ve Rwandě?“ (s. 33). Zdůrazňuje především rozdíl mezi hlavním městem a venkovskými

oblastmi. V metropoli podle něj sehrály významnou negativní roli masové sdělovací prostředky. Přežití ohrožených osob pak záviselo na jejich kontaktech. Na venkově rozhodovala příslušnost k pokrevním paktům. Spejchal současně správně poukazuje na skutečnost, že etnicita obětí nebyla vždy zřejmá. Rozdělení obyvatelstva Rwandy do kategorií Tutsi a Hutu totiž nevyjadřovalo jen etnickou, ale i sociální příslušnost jednotlivce.

Petr Spejchal předložil jak po metodologické, tak po formální stránce kvalitní diplomovou práci. Autor splnil vytyčené cíle a prokázal schopnost samostatné vědecké práce.

Navrhované hodnocení:

Praha, 12. září 2008

doc. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.